

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **F. M.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 10. 10. 2018, č. j. 59 A 116/2017 – 34, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 25. 10. 2017, č. j. MV-80191-4/SO-2015.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 25. 2. 2015, č. j. OAM-28749-19/DP-2014 (dále jen „správní orgán prvního stupně“), byla žalobci zamítnuta žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání podle § 44a odst. 3 v návaznosti na § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v tehdejší znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 10. 2017, č. j. MV-80191-4/SO-2015, zamítla a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

[2] Žalobce následně podal žalobu proti rozhodnutí žalované u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, který ji rozsudkem ze dne 10. 10. 2018, č. j. 59 A 116/2017 – 34, zamítl.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) poté podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňoval tím, že by mu bylo nepřiznáním odkladného účinku potenciálně znemožněno přicestovat do České republiky a osobně se účastnit řízení či se osobně radit se svým právním zástupcem a dávat mu závazné

pokyny pro další postup. Případným výkonem napadeného rozhodnutí by byla vážně narušena procesní práva stěžovatele. Odkladný účinek může být v tomto případě výlučným prostředkem, jak lze dosáhnout toho, aby konečný úspěch kasační stížnosti nebyl jen formální, ale faktický. Stěžovatel se v České republice věnuje podnikatelským aktivitám, tato podnikatelská činnost byla přetržena vždy pouze krátkodobě, kdy musel stěžovatel nečekaně z České republiky odjet, a to z důvodu péče o nemocné členy rodiny v Kosovu. Stěžovatel také uvedl, že své povinnosti spojené s podnikáním i pobytem na území České republiky vždy řádně plnil. V České republice si postupně vybudoval silné zázemí, plánoval sem přesídlit i svou rodinu (manželka, děti i jeho rodiče ho do České republiky jezdili navštěvovat). Spolu se svou manželkou si v České republice založil i obchodní společnost, která podniká v oblasti gastronomie. Vzhledem k neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání byl nucen odcestovat do země původu a svou prosperující společnost nyní řídí na dálku, což je značně komplikované a vznikají mu při tom nemalé náklady. Tato společnost provozuje restauraci a má začít provozovat další. Stěžovatel uvádí, že si v České republice vybudoval silné ekonomické i citové vazby (v České republice mají dle tvrzení stěžovatele povolení k trvalému pobytu dva jeho bratři).

[5] Žalovaná ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti s jeho přiznáním nesouhlasila, neboť pro to dle jejího názoru nejsou splněny podmínky. Má za to, že nepoměrně větší újma by stěžovateli mohla vzniknout až na základě správního vyhoštění z území České republiky, což sice může být důsledkem zamítnutí žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, avšak o správním vyhoštění se vždy rozhoduje v samostatném správním řízení, kdy se zkoumá rovněž přiměřenost tohoto zásahu do soukromého či rodinného života cizince. Následně lze proti rozhodnutí o správním vyhoštění podat žalobu, která má ze zákona odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění. Podle žalované tedy existují právní instituty, jimiž se stěžovatel může domáhat posouzení své situace a odkladného účinku v jiném následném řízení, proto nelze dovozovat, že mu v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí žalované ve věci neprodloužení dlouhodobého pobytového oprávnění hrozí jakákoli újma. Žalovaná také uvedla, že si není vědoma žádných rodinných vazeb stěžovatele, které by mohly mít vliv na jeho setrvání na území České republiky, jelikož z lustrace provedené žalovanou vyplývá, že na území České republiky nepobývá žádný stěžovatelův rodinný příslušník; tvrzená nepoměrně větší újma tak není nijak blíže konkretizována ani opřena o důkazy.

[6] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek žalobě, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[9] Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatele na spravedlivý proces je třeba, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem,

pokračování

náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Pokud by byl tedy stěžovatel nucen setrvat mimo území České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, spatřuje zdejší soud nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, zejména v možném omezení stěžovatelova práva na spravedlivý proces.

[10] Je sice pravdou, že k setrvání mimo území České republiky by mohl být stěžovatel bezprostředně donucen až v souvislosti s rozhodnutím o jeho správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatele.

[11] Při zajištění práva stěžovatele na spravedlivý proces nelze spoléhat ani na možnost vydání krátkodobého víza stěžovateli např. za účelem setkání s jeho právním zástupcem, jak uvádí žalovaná, neboť se nelze spolehnout na to, že by stěžovateli bylo takové vízum, na nějž není právní nárok, vydáno.

[12] Nejvyšší správní soud tedy vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatele o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, stěžovatel bude nucen po celou tuto dobu setrvat mimo území České republiky.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s., přičemž neshledal, že by se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o věci samé jakkoli negativně dotklo jiných osob, a rovněž podmínku, podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, má soud za splněnou. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážít intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu pouze nízké intenzity. V případě stěžovatele nedošlo ani ke správnímu vyhoštění, ale pouze k neprodloužení platnosti pobytového oprávnění z důvodů, které dle správních orgánů spočívaly v neobnovení platnosti živnostenského oprávnění a neplnění povinností s tím souvisejících.

[14] Vzhledem k tomu, že soud shledal veškeré podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nepovažoval již za nutné zabývat se dalšími možnými důvody vzniku újmy, které uváděl stěžovatel.

[15] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Je však třeba uvést, že přiznání odkladného účinku pouze vůči rozhodnutí krajského soudu za situace, kdy byla žaloba zamítnuta, a odkladný účinek žalobě dle vyjádření stěžovatele nebyl přiznán, by nemohlo vést k odložení účinků rozhodnutí žalované po dobu trvání řízení o kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti přímo účinky rozhodnutí žalované. V takovém případě se do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti dočasně obnoví fikce platnosti povolení k dlouhodobému pobytu dle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců: „*Pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, ačkoliv žádost byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, považuje se vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti.*“

[16] V této souvislosti ovšem Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné zdůraznit, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy a nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 19. prosince 2018

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu